

No podem deixar que la realitat ens espatlli un bon tòpic?

Una manifestació a Tel Aviv

H VICENÇ VILLATORO

Hi ha un vell lema del periodisme cínic que diu: que la realitat no t'impedeixi de fer un bon reportatge. Hi ha gent que escriu articles d'opinió que n'ha adoptat una variant: que la realitat no t'impedeixi fer un article d'opinió contundent, clar, comprensible. Ara que t'ha semblat que entenes el món, que no es creui pel mig l'estúpida realitat i et desmenteixi aquest magnífic mapa que t'havies fet per al teu consum. Aquest lema sol funcionar més o menys en qüestions pròximes, però funciona sobretot quan s'aplica a situacions llunyanes de les quals estem poc informats. El comentarista occidental voldria tenir un esquema clar i net, amb uns bons molt bons i uns dolents molt dolents, però de vegades apareix pel mig la realitat i ho esguerra.

Aquesta tendència a fer entrar el clau de la realitat per la cabota de l'esquema maniqueu és especialment visible quan alguns comentaristes occidentals s'enfronten als problemes del Pròxim Orient, i encara més en setmanes com aquestes, plenes d'esdeveniments tràgics i lamentables com els que han passat a Rafah. Personalment, no he ocultat mai la meua identificació amb la idea que l'Estat d'Israel té dret a existir, és a dir, amb la idea central del sionisme. Però hi ha una idea amb la qual encara m'identifico més: la idea de la complexitat de la situació del Pròxim Orient, de la dificultat d'encabir-ho tot en un esquema en blanc i negre sense matisos de cap mena. Per contra, en la premsa occidental -i molt especialment en la del nostre país, a la premsa catalana- hi ha qui considera que això del problema àrabo-israelià és molt senzill, molt clar i molt poc complex. Hi ha uns dolents, que són els dolents de sempre,

els jueus, manipuladors, lobby als Estats Units, conspiració universal, que es lleven cada matí veient com poden fer la guitza als pobres palestins, oprimits, angèlics, progressistes, que malauradament es veuen forçats a practicar la violència de la resistència per preservar la seva raó.

De vegades, aquest esquema en blanc i negre té una versió lleugerament diferent. No tots els jueus són dolents, o no són igual de dolents. Hi ha els laboristes, que quan no manen són una mica bons. Quan manen, no: recordem que la segona Intifada va començar amb el govern més pacifista de la història d'Israel, amb Barak de primer ministre i Shlomo Ben Ami d'home fort en el govern, i que en aquell moment aquest mateix segment de l'opinió pública els va crucificar i Arafat va aconseguir tossudament que perdessin les eleccions en benefici de Sharon. En qualsevol cas, aquests sectors laboristes, Shimon Peres, Rabin, quan són morts o quan no manen, són els jueus bons o menys dolents, mentre que a l'altra banda hi ha l'encarnació mateixa del mal, que és Sharon i el seu govern.

Però de vegades aquest esquema tan còmode, tan fàcil, que permet prendre partit amb tanta sagrada intransigència, no acaba de lligar amb els fets. Per exemple, fa quinze dies es van manifestar a Tel Aviv més de cent mil persones demanant la retirada de Gaza. "Primer ens retirem

de Gaza, després parlem amb els palestins". Aquesta retirada de Gaza és exactament allò que proposa Ariel Sharon i que va sotmetre a referèndum, sense èxit, a l'interior del seu partit. Quan ho proposava Sharon, aquesta mesura era un atac indignat contra els palestins i un intent de tancar-los en una mena de reserva. Quan exactament el mateix ho proposaven els manifestants d'esquerra de Tel Aviv passava a ser un clam a favor de la pau. Encara més enllà. En la premsa de Barcelona s'ha arribat a escriure que aquesta manifestació de Tel Aviv era contra la política agressiva i reaccionària de Sharon! És a dir, una manifestació a favor d'allò que proposava Sharon es convertia, per tal de fer entrar per força la realitat en els esquemes, en una manifestació contra Sharon. Tant se val que un dels lemes de la manifestació fos "Sharon, si vas endavant, estem amb tu". Això no entra a l'esquema. I quan Shimon Peres -que va ser ministre en el govern Sharon- diu que no pot ser que un u per cent dels israelians aturi el que vol la majoria, s'escriu des d'aquí, per encabir-ho també en l'esquema maniqueu, que això és una crítica al govern de

Sharon. Com si el govern de Sharon representés només un u per cent dels israelians! Sembla obvi que Peres es referia a la representació política dels colons, especialment Gush Emunim, que s'oposa a aquesta retirada, que Sharon patrocina. Però no podem deixar que la realitat ens espatlli un bon tòpic.

Per mi el tema no és la manifestació de Tel Aviv ni la política de Sharon, del Likud, dels laboristes o de Meretz. Per mi el que importa és la nostra capacitat de convertir en simples els problemes complexos i d'encabir una realitat difícil en un esquema senzill. No estic parlant d'uns fets o uns altres, alguns de ben condemnables. Estic parlant de l'esquema de comprensió de la situació general. El problema del Pròxim Orient és complex. La vida política israeliana és complexa. Les dissensions internes són grans, com correspon a una situació greu i a un esperit profundament democràtic. Però els graus de consens del país són també molt considerables. Israel té una demanda de seguretat i sovint el que diferencia les posicions de Likud i laboristes és gairebé només un problema tècnic: quina és la fórmula que garanteix millor aquesta seguretat. Si es vol un esquema senzill, que es digui que del que es tracta és d'esborrar Israel del mapa, perquè no té dret a existir. Si l'axioma és aquest, es pot arribar a una visió simplificada del problema. També es pot arribar a una versió simplificada de caràcter simètric: tota la terra per al poble jueu i transferència de la població àrab. Evidentment, em repugna també aquesta segona bestiesa i de fet els partits israelians que ho demanaven, com el del rabí Kahane, han estat il·legalitzats, al marge de ser extremadament minoritaris. Si sortim d'això, tota descripció de la realitat és complexa i tota proposta de futur ho és encara més. Per això fa ràbia que aquí ens expliquin sopars de duro aquells que ho veuen tot perfectament clar i senzill, simplement perquè s'han deixat les ulleres. La miopia, que no et deixa veure la realitat complexa i els seus detalls, també pot crear una il·lusió de lucidesa.

• VICENÇ VILLATORO. PERIODISTA I ESCRITOR

GUILLEM CIRÉ

La traducció al català del text de la futura Constitució europea, així com dels acords importants de la Unió Europea esdevinguts després de l'any 1990, no pot de cap manera interpretar-se com el resultat de l'enèrgica i decidida voluntat del govern de l'Estat espanyol per promoure el reconeixement i oficialitat de la llengua catalana en aquest àmbit, ni com la satisfacció a la pressió exercida per ERC, que va condicionar el vot a la investidura del president Rodríguez Zapatero al compliment d'aquest compromís, sense caure en la demagogia fàcil o en una situació que frega el ridícul. Si, finalment, el resultat d'aquest procés es concretés, només, en la traducció al català de la Constitució, Rodríguez Zapatero no hauria complert. Senzi-

Per a això no calia

MIQUEL RENU

llament, ens remetria al compliment de la resolució aprovada pel Parlament Europeu l'any 1990. Ens situaria allà on som des de fa catorze anys.

La memòria dels fets, fins i tot dels més recents, sovint és poc consistent i convé refrescar-la. El desembre de l'any 1990, el Parlament Europeu, per una amplíssima majoria (188 vots a favor, cap en contra i tres abstencions), va aprovar, després d'un llarg procés, l'anomenat *informe Reding*.

L'eurodiputada luxemburguesa Vivianne Reding presidia aleshores la comissió de peticions d'aquest Parlament i va ser la ponent de l'esmentat informe, conjuntament amb els eurodiputats Carles Gasòliba, A. Gutiérrez Díaz i Miranda de Lage. També hi va contribuir favorablement l'informe del ponent de la comissió de joventut, cultura i educació del Parlament Europeu, X. Rubert de Ventós. Aquest era un informe del Parla-

ment Europeu sobre el català que responia a la petició de reconeixement i oficialitat feta pels Parlaments català i balear, amb el suport d'importantes institucions de la societat civil catalana i balear. L'oficialitat del català -la que tenen l'anglès, el danès i la que ara tindran el maltès i l'eslovè- és obvi que no es va aconseguir en aquell moment. Si bé la resolució aprovada deixava ben clar que l'oficialitat del català s'hauria pogut obtenir sense dificultats, si l'Estat espanyol en accedir a la Unió Europea ho hagués demanat, com feren altres Estats amb més d'una llengua oficial (Irlanda, amb un estatus especial per a l'irlandès) i, el que és més important, que l'oficialitat del català podria donar-se en el futur si l'Estat espanyol ho

►►►